

Tungur burður - samhaldsfesti slept

Oddagrein

Tað er at fegnast um, at pensjónin hækkar einar 900 krónur um mánaðin 1. januar. Hinvegin er ívingarsamt, hvussu nógv er at fegnast um tann stóra pensjónsreforma, sum landsstýrisskipanin í almannamálum partvist avdúkaði í Útvarpinum mikukvöldið. Væntandi verður burðurin tungur, tí talan um samráðingar við nógv fakfeløg, og harafturat verður samhaldsfesti slept.

Taka vit vanligu fólkapersjónina fyrst, skal staðfestast, at hon kundi verið hækkað fyrri einum ári síðani. Tá tað varð greitt, at í uppskotinum til figgjarlóg fyri 1999 varð roknað við stórum yvirskoti, skutu bæði Sambandsflokkin og Javnaðarflokkurin upp at hækka fólkapersjónina við einum 1000 krónum um mánaðin. Men landsstýrissflokknir sögdu nei. Teir untu ikki pensjónistunum ein bata, sum vit høvdu ráð til eftir figgjarlógargruppaskotinum at døma. Og yvirskotið á figgjarlóginum verður ikki 250 milliónir, sum roknað varð við, men heilar 500 milliónir krónur. Betri seint enn ongatið. Nú fáa tey eldru so eina bata, og tað fegnast tey sjálvandi um.

Ein orsök til, at pensjónirnar ikki skuldu hækka fyrri einum ári síðani var hon, at arbeiðið varð við einum pensjónsreforma, og alt skuldi ganga inn í eina samlaða skipan. Uppskotið er ikki liðugt enn, men mikukvöldið upplýsti Helena Dam á Neystabø, at nú verða eftirlønarskipanir hjá fakfeløgnum sammettar í Figgjarmálastýrinum. Líkt er til, at kjarnin í uppskotinum, verða tær skipanir, sum tey flestu fakfeløgini eftir hondini hava gjørt við arbeiðsgevarar sínar. Men tær skulu lúka treytir við atliti til stódd, um talan skal gerast um lívslangar skipanir. Men tað individuella skal varðveitast, og fólk kunnu seta eina óavmarkaða upphædd í eina slíka kapitalpensjón við skattafrádrátti. Tey múgvandi kunnu so státt gjalda sær til stóran skattalætta.

Samanumtikið: ein eftirlønarskipan, sum byggir á tvungnar, persónligar skipanir. Tað merkir: eftirlønir hjá okkara komandi pensjónistum verður lutfalsliga høg, um viðkomandi hevur forvunnið nógv, og lutfalsliga lág, um inntøkan í arbeiðsárum hevur verið lág. Við øðrum orðum verður einki samhaldsfesti í pensjónsreforma í landsstýrinum. Samhaldsfesti verður bara í fólkapersjónini. Hon skal hækkað, men hon verður einasta álitid hjá heimaarbeiðandi, arbeiðsleysum og øðrum láglonarbólukum.

Verða ongar broytingar gjørdar, skulu vit ynskja Fólkaflokkinum tillukku. Vit harmast um Tjóðveldisflokkinn og Sjálfstýrisflokkinn, sum í síni tíð vóru við til at samtykkja Samhaldsfestu arbeiðsmarknaðareftirlønarskipanina. Tjóðveldismenn hava bedýrað at samhaldsfesti verður varðveitt, men líkt er til, at flokkurin hevur gjørt ein nýggja skilmarking av hugtakinum samhaldsfesti.

Sosíalúrin

Viðmerking:

Tøkk Atlantic Airways og Strandferðslan

Tá ein finnst at, og okkurt verður broytt, skal ein ikki gloyma at framhera eina tók.

Fyrst ein tók til Strandferðsluna fyrri broytingina í ferðætlanini tórðsdag, har fráferðin úr Havn er broytt til kl. 14.

Nú er bert at vóna, at løgtingið hækkar jättanina til Smyril, so vit fáa 2 túrar dagliga alt árið frá 1. januar 2000.

Hin tókinn fer til Magna Arge fyrri broyting í tyrilflúgvini.

Broytingin er størsta

frambrot fyrri suðringar, síðan Smyril varð keyptur í 1975.

Broytingin er soleiðis, at nú kunnu suðringar ónsdag og friggjadag koma beinleiðis av flogvøllinum til Suðuroyar. Flogfar lendir í Vágnum hesar báðar dagar

kl. 10.50 og tyril fer til Suðuroyar kl. 11.10.

Takk fyrri - næsta stigidi má vera, at man kann fáa somu tænastu úr Suðuroy til Vágar í sambandi við fráferðir.

Páll Vang,
býráðsformaður

Fk-limir í Eysturoynni

Eins og undanfarin ár skipar limanevndin hjá FK í Eysturoynni fyrri jólahugnakvöldi í ár, og verður hetta hugnakvöldið hildið á

Muntra í Fuglafirði 2. des. 1999, kl. 19.30.

Borðreitt verður kaffi/te við onkrum góðum alturvið. Felagssangur, upplest-

ur/undirhald, spurnarkapping og burturlutan.

Allir FK-limir í Eysturoynni eru vælkomnir til hetta felags jólahugna-

kvöldið á Muntra í Fuglafirði, sigur limanevndin.

Sparikassin og Lív geva endurskin

Føroya Sparikassi og Føroya Lívstrygging eru farin undir eitt átak, nevnt »Vit siggjast«.

Endamálið við áttakinum er at fáa øll børn og ung at bera endurskin, so tey siggjast betur í ferðsluni, nú vit

rættuliga eru komin inn í myrku tíðina. Átakið er gjørt í samráð við Ferðslutrygd, sum tekur sær av at byta endurskin til allar voggustovur, barnagarðar, barnaskúlar og framhaldsdeildir eins og miðnáms-

skúlar.

Jákup í Stórustovu í Sparikassanum sigur, at tað eitt nú í Havn er serligur ruðuleiki við skúlarum og morgunin. Afturat í er móti svartur og gráur, og tað hjálpir ikki upp á støðuna,

sigur hann.

Átakið fór av bakkastokki mikudagin, og fingið bórni í trójaflokk í Sankta Frans skúla fyrstu endurskinini.

Innan góða viku er væntandi, at øll hava fingið endurskin.

Um stutta tíð er eingin serskúli í landinum

– Fyrisitingin ger av, hvørjir næmingar sleppa inn á skúlan, og næmingatalið er minkað hvørt ár soleiðis, at nú eru bara uml. 25 næmingar á skúlanum. Eisini verður arbeiði við eini heildarætlan har skúlaeildin minskar í næstan einki. Verður hendan ætlan veruleiki, er um stutta tíð eingin serskúli í landinum, sigur Rúna Sivertsen m.a. í viðmerkingunum til fyrispurning

ÓLAVUR Í BEITI

Rúna Sivertsen hevur í seks spurningum spurt Signar á Brúnni, landsstýrismann um Skúlan á Trøðni. Rúna Sivertsen vil hava at vita frá Signari á Brúnni, hvat fyrri undirvísingarskúli var Skúlin á Trøðni, og hvørjum lógargrundarlagi var skúlin undir, áðrenn hann gjordist partur av Sernámsdeplinum? Er Sernámsdepin ein almennur undirvísingarskúli? Hvat var lógargrundarlagið fyrri at leggja Skúlan á Trøðni og Sernámsfrøðiliga Ráðgevingina saman? Hvat var skúlin í Sernámsdeplinum skúlastjóri, eins og aðrir skúlar, og hvørjar heimildir hevur hesin? Er nógur reglugerð samtykt, sum Sernámsdepin virkar undir? Hvi er barnaeildin í sernámsdeplinum niðurlagd sum viðgerðarstovnur, og viðgerðarskyldan flutt undir almannaverkið?

Landsskúla- stjórin imóti

í viðmerkingunum til

henda fyrispurning, greiðir Rúna Sivertsen frá, at í 1988 kom Skúlin á Trøðni yvir á føroyskar hendur, og á sumri 1990 gjørdi Føroya landsstýri av, at skúlin skuldi gerast ein almennur skúli innan føroyska fólkaskúlan.

– Hesa avgerð hevur landsskúlastjórin tó ongantíð viljað góðtikið, og fyrisitingin hevur tí arbeiðið við síni egna ætlan fyri skúlan og serundirvísingini í fólkaskúlanum sum heild.

Óg víðari sigur Rúna Sivertsen, at á heysti 1997 legði ein bólkur, mannaður við fólkum í Landsskúlafyrisitingini, fram eitt upprit, har tey mæla til at seta á stovn ein sernámsdepin. Hesin stovnur skuldi fegna um alla serundirvísing í Føroyum, bæði tað virksema, sum fór fram á Skúlanum á Trøðni (serskúli, serbarnagarður o. a.) og so ta eyggleiðing, kanning og ráðgeving av næmingum í ymsum barnagarðum og skúlam, sum Landsskúlafyrisitingin (SNR) skipaði fyri.

Noktað

– Uppriti sigur, at endamálið við sernámsdeplinum er at gera alla skipanina til eina ráðgevingarskipan, t.v.s. at øll børn skulu vera úti á heimliga barnagarðinum ella skúlanum, sum skal hava ábyrgdina av barninum. Sernámsdepin skal sostatt ikki hava viðgerðarskyldu.

– Hvørki foreldur, starvsfólk á Skúlanum á Trøðni, Javni, MBF, politikarar ella onnur við áhuga í málinum sluppu at siga sína hugsan um uppritið.

– Landsstýrismadurin í skúlamálum tók undir við uppritinum, og á figgjarlóginum fyrri 1998 var øll jättanin til sernámsfrøðiligt virksema lögð til Sernámsdepin. Stjóri varð settur, og hesin hevur umframt pedagogiska, fyrisitingarliga og figgjarliga ábyrgd eisini rætt til at flyta pening millum ymsku partarnar av skipanini.

25 næmingar

– Úrslitið av samanlegg-

ingini er, sum væntað, at viðgerðarparturin (barnagarður, skúli o.a.) minskar, meðan ráðgevingarparturin veksur. Serbarnagarðurin er longu niðurlagdur, og barnagarðslærarnir eru vorðnir eygleiðarar og ráðgevarar. Lærarar fara frá, og eingin verður settur í staðin. Einasti lærarin, ið ikki var tænaður, er sagdur úr starvi, tí ikki skuldi vera peningur at lóna honum við. Men samstundis er sálarfrøðingur settur í starv.

– Fyrisitingin ger av, hvørjir næmingar sleppa inn á skúlan, og næmingatalið er minkað hvørt ár soleiðis, at nú eru bara uml. 25 næmingar á skúlanum. Eisini verður arbeiði við eini heildarætlan har skúlaeildin minskar í næstan einki. Verður hendan ætlan veruleiki, er um stutta tíð eingin serskúli í landinum, sigur Rúna Sivertsen at enda í viðmerkingunum til fyrispurningin.